

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาคือความเจริญงอกงามของชีวิต ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการสร้างเงื่อนไขให้ชีวิตมีความเจริญงอกงาม (John Dewey อ้างใน วิชัย ตันศิริ. 2550: 2) ในส่วนของการเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการทางธรรมชาติของมนุษย์ที่ส่วนหนึ่งเกิดจากระบบการจัดการศึกษา การเรียนรู้เป็นความจำเป็นของชีวิตที่ไม่ต่างจากความจำเป็นด้านปัจจัยสี่ มนุษย์อยู่รอดและเติบโตด้วยปัจจัยสี่นั้นใด ความเจริญงอกงามในชีวิตของมนุษย์ก็ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนั้น การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็เช่นเดียวกัน ยิ่งคงยึดหลักการที่สำคัญของการจัดการศึกษาดังที่ได้กล่าวข้างต้น อุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในยุคแรก ๆ นั้นเน้นการผลิตหัวกะทิของชาติ โดยใช้กระบวนการได้เทียบเพื่อยืนยันความจริงและความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ต่อมาในศตวรรษที่ 15-16 อุดมการณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นไปเพื่อผลิตงานวิจัยเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ชาติ เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 19 เมื่อสังคมได้กลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยจึงมีแนวคิดที่จะรับใช้ชุมชน แต่ไม่ว่าแนวโน้มของสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเอกลักษณ์ที่สำคัญที่ทำให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นอุดมศึกษาที่แท้จริงก็คือ “การแสวงหาความจริงและความรู้ที่ลึกซึ้ง” (วิชัย ตันศิริ. 2550: 167-189)

เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษาดังที่กล่าวข้างต้น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานที่ 6 ที่ได้ระบุว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) และมาตรฐานด้านพันธกิจของการอุดมศึกษาก็ระบุไว้อย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ “ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริงโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (คณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2547: 5) แต่จากรายงานการติดตามและประเมินสถานการณ์การปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547: 30) ด้านคุณภาพบัณฑิตพบว่า “บัณฑิตที่ผลิตออกมามีคุณภาพตกต่ำลงทั้งในด้านภาษา คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถในทางวิชาการ ความคิดเชิงวิเคราะห์ ขาดวิจักษณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรอบรู้และแสวงหาความรู้” ผลของรายงานดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 6) ที่พบว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษายังขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากปัญหาด้านคุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษาออกไปสู่ตลาดแรงงาน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานด้านพันธกิจของการอุดมศึกษาดังที่นำเสนอข้างต้นนั้น อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านเอกลักษณ์ที่สำคัญ ที่ทำให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นอุดมศึกษาที่แท้จริงกล่าวคือ “การแสวงหาความจริงและความรู้ที่ลึกซึ้ง” เนื่องจากบัณฑิตที่จบการศึกษขาดความรู้และการแสวงหาความรู้ ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่สอนในระดับอุดมศึกษาจึงเห็นว่า การประเมินสมรรถนะทางการวิจัย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งครอบคลุมกระบวนการสืบสอบ แสวงหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล พิสูจน์และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปนั้น จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบว่านักศึกษาที่จะจบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ แก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ ในระดับใด อีกทั้งผลของการวิจัยจะช่วยให้ผู้สอนสามารถเติมเต็มความสามารถของผู้เรียนที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การผลิตบัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถตอบสนองความต้องการในเชิงคุณภาพของตลาดแรงงาน ได้ตามลำดับ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

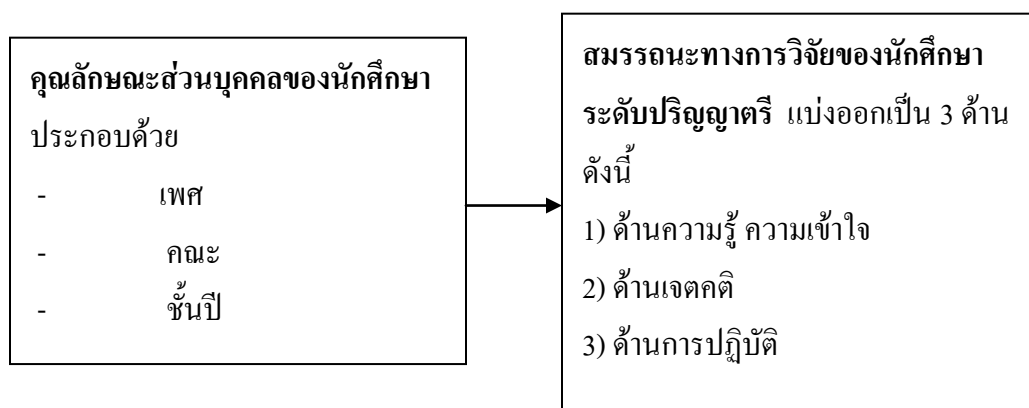
1.2.1 เพื่อประเมินระดับสมรรถนะทางการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับสมรรถนะทางการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำแนกตามเพศ คณะ และชั้นปี

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดสมรรถนะทางการวิจัยของนักศึกษาของ อัจริยา วัชรวิวัฒน์ (2544) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน กล่าวคือ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ 2) ด้านเจตคติ 3) ด้านการปฏิบัติ

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่มีเพศต่างกันมีระดับสมรรถนะทางการวิจัยแตกต่างกัน

1.4.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกันมีระดับสมรรถนะทางการวิจัยแตกต่างกัน

1.4.3 นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันมีระดับสมรรถนะทางการวิจัยแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และขอบเขต ด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 17,295 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 377 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie&Morgan (1970 : 608-609) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.5.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.5.2.1 ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย

- เพศ
- คณะ
- ชั้นปี

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะทางการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ
- 2) ด้านเจตคติ
- 3) ด้านการปฏิบัติ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1.5.1 สมรรถนะทางการวิจัย หมายถึง ความสามารถอันประกอบไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติทางการวิจัย ที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ควรจะมีเพื่อตอบสนองเอกลักษณ์ของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงานในเชิงคุณภาพ โดยแต่ละด้านมีความหมายดังนี้

1.5.1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และกระบวนการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5.1.2 ด้านเจตคติ หมายถึง การมีความสนใจใฝ่รู้ มีวิธีการเรียนรู้ มีเหตุผลเชิงวิชาการ มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณการวิจัย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5.1.3 ด้านการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการทำวิจัย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และระบุแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.5.2 นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกคณะของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

1.5.3 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 1 ซอยฉลองกรุง 1 เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร